

regionaal historisch centrum eindhoven

nieuwsbrief

18 januari 2019

Het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven; collectief geheugen van gemeenten en de regio in Zuidoost-Brabant. Medewerkers van het RHCe werken er aan om gemeenten, instellingen en burgers in staat te stellen de gemeentelijke en particuliere collecties en archieven in de regio te raadplegen én gebruiken. Een belangrijke taak, waar de wet opdracht toe geeft. Ons verleden doet er toe.

De gemeenten die deelnemen in het RHCe zijn de gemeenten die aangesloten zijn bij de gemeenschappelijke regeling van de Metropoolregio Eindhoven, met uitzondering van één Peelgemeente. De Archiefwet 1995 maakt gemeenten verantwoordelijk voor de in de wet neergelegde taken; de uitvoering van een deel daarvan is door de gemeenten aan het RHCe opgedragen. Sinds 2018 verlegt het RHCe de inzet van personeel en van financiële middelen naar meer facilitering van de aangesloten gemeenten en openbare lichamen.

Voorwoord van de voorzitter

Een nieuw, nog vrijwel onbeschreven jaar ligt voor ons. Voor het RHCe wordt het een heel belangrijk jaar, want hoe wordt dit onbeschreven blad gevuld? Een jaar geleden leek het of het RHCe op een zijspoor was geraakt. De aangesloten gemeenten waren ontevreden over de geleverde prestaties en vroegen zich af of de samenwerking wel moest worden voortgezet. Dat was voor mij als voorzitter van het bestuur wel een uitdaging, zoals dat zo mooi heet, en we besloten vol voor verbetering te gaan. Met de Bestuurscommissie, de ambtelijke adviescommissie maar vooral ook met de medewerkers van RHCe werden de schouders gezet onder een ingrijpend aantal verbetermaatregelen.

Frank van der Meijden, voorzitter BC RHCe

Via een nulmeting lieten we begin 2018 in kaart brengen waarover de gemeenten niet tevreden waren en met die resultaten ging het RHCe snel en gericht aan de slag. Afgelopen november werd de nulmeting herhaald om te achterhalen hoe het er nu voor staat. De (voorlopige) conclusie laat een positief resultaat zien. Het RHCe is duidelijk op de goede weg en functioneert aantoonbaar beter dan in het verleden. De communicatie is verbeterd, op vragen en verzoeken wordt adequaat gereageerd en de disbalans die er was tussen wettelijke en overige taken is een heel eind gelijk getrokken. In deze nieuwsbrief informeren we u over de resultaten van het onderzoek.

De voortgang die we gezamenlijk met het RHCe hebben gecreëerd geeft zeker vertrouwen voor dit jaar, waarin nieuwe uitdagingen, gericht op een toekomstbestendige organisatie, verder worden ingevuld.

Welk rapportcijfer gaf u het RHCe? Resultaten vervolgmeting

In vervolg op de in mei 2018 gehouden nulmeting is in november een nieuwe meting uitgezet. Deze keer is gevraagd naar de verrichtingen uitgevoerd in de periode januari tot en met december 2018. De uitkomst van deze meting is belangrijk want medebepalend voor bestuurlijke besluitvorming over het RHCe.

Een belangrijke constatering vooraf is dat reacties op eenzelfde vraag soms uiteen lopen; de een vindt de nieuwsbrief “saai en te uitvoerig”, de ander juist “afwisselend en nieuwswaardig”.

Markant is dat enkelen de zorg uitspreken dat er nog steeds geen e-depot is terwijl sinds september jongstleden een opslagvoorziening voor handen is en digitale dossiers kunnen worden overgebracht. De gang van zaken met betrekking tot wat wordt genoemd een e-depot kreeg in de nulmeting een dikke onvoldoende. De waardering nu is aanmerkelijk beter; men is blij met de gekozen aanpak, er is vooruitgang, doch het proces gaat volgens velen traag.

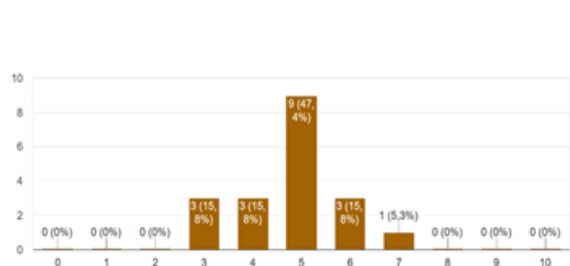
Waardering is er voor de toegepaste transparantie. Het is duidelijk wie benaderd kan worden en men ervaart dat de reactiesnelheid op vragen en verzoeken is verbeterd. Continuering en zo mogelijk uitbreiding van de nieuwe werkwijze met inzet van de relatiebeheerders wordt aanbevolen. Tevredenheid is er ook over het frequenter en meer uitgebreid toepassen van audits. Ook hier verschillende zienswijzen: “Het RHCe moet nog strenger zijn, zeggen hoe het moet”, een ander vindt het RHCe juist “te streng”.

De waardering voor verstrekte adviezen is verbeterd, maar ook hier is nog enige winst te boeken, met name op het gebied van kennis en expertise van digitale archieven.

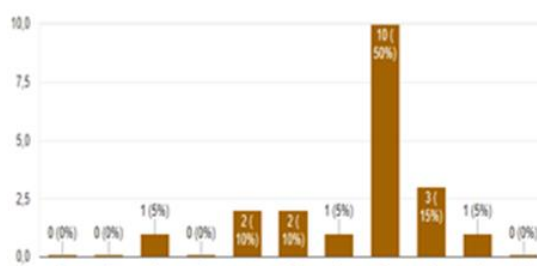
“Onoverzichtelijk”, “een crime”; Uit de metingen - en gesprekken met medewerkers van deelnemende gemeenten tijdens contactbezoeken - is gebleken dat het *on line* communicatieplatform Pleio als onoverzichtelijk en gebruiksonvriendelijk wordt ervaren; de RHCe *web site* wordt om diezelfde reden nauwelijks benut. Overigens wordt Pleio niet meer door het RHCe gebruikt voor communicatie met de gemeenten en wordt binnenkort de RHCe-*web site* onder handen genomen.

Graag zien respondenten dat het RHCe meer inzet op de kennisontwikkeling bij gemeenten en het voortouw neemt bij projecten en ontwikkelingen.

Alle gemeenten wensen blijvend geïnformeerd te worden over de ontwikkeling die het RHCe doormaakt, de tussenstappen, voortgang en het toekomstperspectief.

Algemeen oordeel prestaties t/m 2017

Algemeen oordeel prestaties 2018

Een vijf was het rapportcijfer dat het RHCe kreeg over de geleverde prestaties tot en met 2017. De prestaties over 2018 zijn aanmerkelijk beter gewaardeerd. “Er is nog een lange weg te gaan”, “er is nog ruimte voor groei”, “Het RHCe is op de goede weg”, “ga zo door” en “wij hebben er vertrouwen in”.

Gemeenten zien een duidelijke verbetering; de basis is op orde en het vertrouwen keert terug. Dat er voor het RHCe het nodige werk in het verschiet ligt moge duidelijk zijn.

Digitale archiefbescheiden onder dak

Vanaf oktober 2018 kunnen gemeenten digitale archiefbescheiden bij het RHCe in een voorziening voor duurzame digitale opslag onderbrengen (DDO), waaronder de bouwvergunningsdossiers. Met de geboden faciliteit kunnen de gemeenten de komende drie tot vijf jaar vooruit wat betreft overbrenging van digitale archiefbescheiden in algemene zin, en van bouwvergunningsdossiers in het bijzonder. Het RHCe heeft in januari 2019 per gemeente aangegeven wat de stand van zaken is, en als er nog activiteiten dienen te worden verricht ten behoeve van overbrenging van bepaalde dossiers, wie daarvoor nog een taak heeft te verrichten. Het doel blijft wel dat gemeenten straks collectief beschikken over een DDO dat in eigen beheer operationeel is in plaats van de huidige voorziening, wellicht in de vorm van een zogeheten e-depot.

Voor nu is belangrijk dat gemeenten hebben aangegeven uit de voeten te kunnen met de huidige voorziening.

Consultaties gemeenten

In januari/februari worden in elk van de beide grotere gemeenten en in de subregio's bijeenkomsten belegd tussen functionarissen van de gemeenten en die van het RHCe. Ieder lid van de adviescommissie zal daartoe door haar/hem toepasselijk geachte functionarissen (bijv. DIV, cultuur) van haar/zijn gemeente c.q. subregio voor dat overleg uitnodigen. Doel is informatie-uitwisseling, bespreking van de metingen december 2017 en 2018 inzake de dienstverlening van het RHCe, toelichting op het overzicht diensten en producten en de kosten daarvan, en gedachtewisseling over wat men straks van een DDO verwacht, bezien vanuit de positie van een 'ambtelijke of publieke end user' oftewel wat zijn de criteria voor de gewenste raadpleegbaarheid.

Terugblik informatiebijeenkomsten

> Presentatie De AVG en archieven

Op maandag 14 januari 2019 verzorgde Yvonne Welings, archivaris van de gemeente Tilburg, een presentatie waarin zij inging op de gevolgen van de invoering van de AVG voor de dienstverlening van archiefdiensten zoals het RHCe. Voor deze presentatie waren ook ambtenaren van deelnemende gemeenten uitgenodigd, waarvan dankbaar gebruik is gemaakt, getuige de goede opkomst. "Fijn dat jullie dit georganiseerd hebben, ik heb er zeker wat aan gehad"
De getoonde powerpoint presentatie is desgewenst op te vragen bij de relatiebeheerders.

> Bijeenkomst metadataschema

Op 14 november jl. is de regionale werkgroep bij elkaar gekomen om het metadataschema te ontwikkelen aan de hand van TMLO versie 1.2. Het schema is bedoeld als regionale standaard- en basismetadataset voor te bewaren digitale documenten. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van een dergelijk schema, toch het ligt voor de hand dat een breed gedragen eenduidige aanpak voordeel oplevert, zowel voor de gemeenten als voor het RHCe in de rol van toezichthouder. Het RHCe zal de basismetadataset hanteren

bij overbrenging van digitale bestanden. Een dergelijke set zorgt ervoor dat te bewaren stukken voor de hele regio op dezelfde manier worden ontsloten en bewaard in de archiefbewaarplaats van het RHCe. Naar behoefte kunnen gemeenten de basismetadataset uitbreiden met een lokale metadataset. Bij overbrenging naar het RHCe wordt getoetst op de toepassing van de

basismetadataset. In februari komt de werkgroep opnieuw samen voor het zetten van de spreekwoordelijke puntjes op de i, waarna instemming en bekrachtiging door gemeenten de volgende stap is.

In beraad

*De Bestuurscommissie RHCe wordt over de in de vergaderingen te bespreken onderwerpen geadviseerd door een ambtelijke Adviescommissie, die bestaat uit de dames **Jolanda van de Ven** (voorzitter) - Kempengemeenten; **Vivian Smeets** - Peelgemeenten; en de heren **Marc van Esch** (namens vz bc), **Mark Gofers** - Randgemeenten; **Ernest Staals** - A2-gemeenten; **Jaap Haenen** - Eindhoven en **Mark van Tilburg** - Helmond. De Adviescommissie wordt bijgestaan door **Marleen Dietz**.*

Normdocument voorschrift overbrenging analoge archiefbescheiden

Eind 2018 hebben de deelnemende gemeenten het normdocument *Voorschrift overbrenging overheidsarchieven in analoge (papieren) vorm* en bijbehorende praktische uitvoeringsvoorschriften ontvangen. Het document bevat richtlijnen, tips en do's en dont's voor de bewerking van analoge archiefblokken voorafgaand aan overbrenging. Ook wanneer een gemeente kiest voor uitbesteding van de bewerking van een archiefblok is het handig om een offertetraject te starten aan de hand van het document. De opdrachtnemer weet dan precies aan welke eisen moet worden voldaan. In het voorjaar organiseert het RHCe een themabijeenkomst waarin de toepassing van het normdocument centraal staat en mogelijke vragen kunnen worden beantwoord. Nadere informatie over deze bijeenkomst volgt.

Nabewerking gemeentelijke archieven

Jaren geleden hebben de gemeenten hun oude, 19de eeuwse archieven overgebracht naar de diverse archiefbewaarplaatsen in Eindhoven, Oirschot, Helmond en Deurne. Van die overbrengingen blijken vaak geen verklaringen te zijn opgemaakt. Ook was er nauwelijks aandacht voor opschoning van archieven; de vernietigingslijst bestond niet (er was slechts een summiere richtlijn) en de depots waren lang niet vol. Gevolg was dat veel archieven ongeschoond (en dus onterecht) werden geborgen.

Nu waait een andere wind; enerzijds is er een wettelijke plicht tot vernietiging (op grond van de Selectielijst) en anderzijds is er een beslag op tientallen strekkende meters ruimte.

Vorig jaar is daarom een inhaalslag ingezet om op een snelle efficiënte, maar verantwoorde wijze archieven te saneren en daarmee ruimte te winnen voor nieuwe over te brengen archieven. Het bestand dat het meest voor deze actie in aanmerking komt, dat in alle gemeentelijke archieven wordt aangetroffen en waarmee op korte termijn de meeste ruimtewinst kan worden geboekt betreft de bijlagen tot de gemeenterekeningen (vanaf 1851). Dit zijn de nota's, de betalingsbewijzen en later ook bankafschriften van alles wat de gemeente koopt, verkoopt en betaalt. De gegevens zijn ook opgenomen in wat men noemt "Verzamelstaten van inkomsten en uitgaven", zodat voor historisch onderzoek de gegevens beschikbaar zijn en blijven.

De Vernietigingslijst uit 1983 schrijft voor dat archiefstukken daterend van vóór 1851 (invoering van de Gemeentewet) uit de gemeentelijke archieven niet vernietigd mogen worden.

Reeds eerder is melding gemaakt van de acties in de archieven van Asten, Deurne, Eindhoven, Helmond en Someren. In 2019 gaat deze actie verder en dit heeft erin geresulteerd dat ook de archieven van Aarle-Rixtel, Beek en Donk, Gestel, Lieshout, Lierop, Mierlo, Stiphout en Vlierden zijn aangepakt en ontdaan van te vernietigen materiaal.

Op dit moment heeft dat geleid tot een ruimtewinst van ongeveer 65 strekkende meter.

De actie wordt voortgezet met de archieven van de voormalige gemeenten Stratum, Strijp, Tongelre en Woensel (in 1920 opgegaan in Eindhoven), Oirschot en mogelijk nog meer gemeenten. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen. Naar verwachting is medio 2019 dit project voltooid.

Op bezoek bij gemeenten

Het RHCe (de functionarissen van relatiebeheer) heeft in het voorbije jaar bijna 50 contactbezoeken afgelegd en een veelvoud daarvan aan alle mogelijke vragen en verzoeken behandeld. Dit alles in samenwerking met de collega's van Toezicht. Aan de contactbezoeken wordt in 2019 door de relatiebeheerders een vervolg gegeven. Daarbij zal de aandacht onverminderd uitgaan naar de medewerkers van de afdelingen DIV. Nieuw is dat met medewerkers die monumenten, erfgoed en cultuur in portefeuille hebben eveneens gesprekken zullen worden gevoerd.

Heeft u vragen en/of opmerkingen...

...over of naar aanleiding van deze nieuwsbrief?

Het team relatiebeheer staat voor u klaar!

Marleen Dietz | M.dietz@rhc-eindhoven.nl
A2- en Kempengemeenten
Helmond
GGD BZO, Senzer

Loes Heuvelmans | L.heuvelmans@rhc-eindhoven.nl
Peelgemeenten, Dommelvallei
Eindhoven, Veldhoven, Waalre
VR BZO, Ergon, Metropoolregio Eindhoven

Linde Tersteeg | L.tersteeg@rhc-eindhoven.nl
backoffice

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
www.rhc-eindhoven.nl

Postbus 191
5600 AD Eindhoven
info@rhc-eindhoven.nl